

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. V. Plures unum validè possent baptizaro equidem vix umquam licitè
baptizant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

dicendo: *Ego vos baptizo* &c. validè semper, licitè non nisi in necessitate.

41. *Potes unus simul plures baptizare, validè semper?* Scotus.
 Ita docet Scotus 4. dist. 6. q. 2. n. 6. De tertio, inquit, membro divisionis, conceditur quòd iste plures simul aspergens, vel fundens, & simul proferens formam in plurali, dicendo: *Ego vos baptizo*: tamen peccat mortaliter: quia non servat formam impositam sibi ab Ecclesia, nisi forte esset tanta necessitas, quòd immineret mors omnium: & si quando singulos baptizaret sigillatim, aliquis eorum foret mortuus antequam alios baptizasset. Ubi requirit extremam necessitatem, id est, probabile periculum mortis alicujus sine Baptismo, nisi jam baptizaretur.

Hæc est communis Theologorum sententia, quæ probatur à simili in alijs Sacramentis: sic enim validè, & licitè in periculo naufragij unus plures simul absolvit à peccatis, dicendo, *Ego vos absolvo*. Similiter unus plures simul ordinar, dicendo: *Accipite potestatem offerendi* &c. *Accipite Spiritum sanctum* &c. Quidni & plures simul possit baptizare? Certè nec ratio nec auctoritas contrarium evincunt.

Illius ex- tra necessi- tatem.

Itaque quemadmodum in Absolutione v. g. forma virtualitèr est multiplex propter particulam, *vos*, quæ æquivalet particulis, *te*, & *te*, ita etiam in Baptismo: & sicut non licet passim plures absolvere simul, sed tantummodo in necessitate; ita quoque illicitum est propter consuetudinem, & communem praxim Ecclesiæ in contrarium; plures simul baptizare extra necessitatem; illicitum, inquam, saltem venialiter; probabiliter etiam mortaliter, ut supra docet Scotus, & rursus insinuat verbis statim citandis.

42. *An mortali- ter vel venialiter, disputatur.* Dicastillo.

Equidem Dicast. disp. 1. n. 138. probabilis judicat non esse mortale. Citat Vivaldum, Henr. Valent. & Reginaldum, nullo alio fundamento allegato. Verùm tamen cum sit res gravis & illicita, quidni graviter illicita? Sed adversarij facile negant, & deberent negare gravitatem rei.

Scotus.

Interim malumus sequi judicium nostri Doctoris, qui etiam dubitat, an necessitas à mortali excuset, inquiens: *An autem casus necessitatis, qui positus est de pluribus statim mortuorum, excusaret ministrum venientem illa forma, Baptizo vos, à peccato mortali; dubium est.* Loquitur de suo tempore; nam modò post editum Rituale Romanum à Paulo V. indubitatum est excusare.

In necessi- tate licitè. De quo suo tempore dubitavit Scotus. Rit. Rom.

Hæc sunt verba Rit. Tit. de Sacramento Baptismi §. de baptizandis parvulis:

Quam tamen formam (*Ego vos baptizo*) in multis locis solim (loquitur de Baptismo monstri, quod est duplex persona, imminente periculo mortis) & in alijs similibus mortis periculo ad plures simul baptizandos, & ubi tempus non patitur ut singuli separatim baptizentur, alias nunquam licet adhibere.

Et hoc videtur rationabile: Quia, subnequit Scot. supra, ex quo in potestate Ecclesiæ fuit determinare istam formam ad illa verba, *Baptizo te*.... non videtur, quòd ista voluerit aliquem ita præcisè ad illam formam adhibere, ut per hoc alicui præcluderetur via salutis. Nunc autem in casu prædicto, alicui eorum præcluditur salus, si non posset aliquis sine peccato mortali uti ista formâ, *Baptizo vos*. Nam si in quocumque casu esset peccatum mortale, nullus deberet eos sic baptizare: nullus enim debet salutem alterius procurare, peccando in se mortaliter.

Ex quibus verbis colligi etiam minorem necessitatem posse sufficere, si Ecclesiæ velit. Sanè in partibus infidelium, ubi aliquando nescio quot millia uno die baptizantur, non apparet credibile, quòd super singulos eorum proferatur integra & specialis forma Baptismi.

Et quis improbaverit, si dixerimus ita baptizasse Apostolos Act. 2. v. 31. circiter tria millia hominum? Videntur hoc supponere DD. quando afferunt Apostolos tinxisse tantam multitudinem per asperionem. Alioquin si supra singulos particularem formam pronuntiasent, æque commodè per infusionem baptizassent. Quidquid fit de facto, possibilitas est ostensa.

Hæc de prima parte questionis, ad secundam Respondeo:

CONCLUSIO V.

Plures unum validè possent baptizare; equidem vix unquam licitè baptizant.

Probationi ad majorem claritatem præmitto cum Doctore Subelli suprà n. 2. Plures baptizare, potest intelligi vel eundem suscipientem, vel plures suscipientes: & utrumque adhuc subdividitur, quia si eundem, vel utrumque totum facti, vel unus altius, & verba altius profert, puta unus unus est & tantum altius: profert, alter manens est, & verba profert. Secundum etiam membrum subdividitur, quia si baptizatur plures, vel manifestè distinctos, vel manifestè, ut in monstro, de quo dubitatum si est una persona, vel dua. De

De tertio & quarto membro hic non agimus; vel enim loquitur Doctor de Baptismo activo plurium, similiter & passivo plurium, hoc est, querit an plures ministri possint baptizare plures distinctos homines; & resolutio affirmativa est extra controversiam; vel querit, an unus plures simul possit aspergere, & proferendo formam baptizare, & ad illam quaestionem jam respondimus conclus. praeced.

De monstro quomodo debeat, & possit baptizari diximus in fine praecedentis sectionis ex Rit. Rom. quod videtur suam doctrinam desumpsisse ex Scoto supra n. 7. Quapropter verba ipsius lubens hic excribo: Dico, inquit, quod si tempus haberi potest ad discernendum, an monstrum sit simpliciter una persona, vel dua; de hoc debet haberi diligens inquisitio antequam baptizetur.

Sed unde? Velle partibus, inquit, corporis, puta si sint duo capita, vel dua spinae dorsae vel principale indicium de cordibus; sed illud non potest esse facilliter evidens, dum vivit. Sed nec signum de duobus capitibus esse omnino certum: quia possibile est aliquam cellulam in matrice esse perforatam per totum, praeterquam in parte superiori, & tunc concurrerent partes seminis eadentes in diversis incantaturis matricis, pro tota parte inferiori, & tunc distinguerentur in parte suprema, & ibi formarentur duo capita, cum tamen reliqua materia non sufficeret, nisi pro formatione unius personae.

Breviter evidentissimum signum distinguendi est per actum intellectus & voluntatis. Si enim sunt dua anime, non est necessarium unam scire quicquid scit alia, & velle quicquid vult alia: tamen raro, vel nunquam accidit, quod sint dua anime, quae sint duo capita, vel dua partes principales capitis, licet non e converso. Et si quo modo possit deprehendi diversitas intellectuum intelligendo, puta quod per aliquod signum deprehenderetur idem sciri, & nesciri: vel possit deprehendi diversitas voluntatum, puta quod esset ibi velle, & nolle de eodem, absque dubitatione tenendum esset, quod essent ibi dua anime.

Sed istud non potest indicari, nisi de monstro adalato, quale ponitur fuisse in Francia habens duo capita, quorum unum expressu nolle de eo, de quo aliud expressit velle. Unum enim voluit comere, & sobrie vivere, & aliud lascivire, & epulari: & cum unum per os suum excederet, reliquum clamabat se gravari. His praemissis de signis unius vel duplicis personae in monstro, hanc statuit Doctor resolutionem.

De tali monstro dico, quod si certitudo potest haberi, & sint partes, de quibus patet quod pertinent ad distinctas personas, separatim perscrutandi deberet ista pars, & illa, cum iteratione

forma in singulari super utrumque. Si autem certitudo haberi non possit, baptizandus est saltem in illis partibus, quae principaliter pertinent ad unum, cum forma in singulari: & secundo abluende sunt aliae partes, quae non videntur principaliter pertinere ad illum primum, & hoc cum forma, quae servanda est in illis, de quibus est dubium, quae ponitur extra de Baptismo & eius effecta cap. de quibus. Sed de monstro fatiis.

Venio ad primum membrum divisionis, de quo loquitur praefens conclusio, quam probo, & sic discuro: vel uterque baptizans facit totum; vel unus applicat materiam, & alter profert formam. Elige quod placet.

Eligo, inquis, secundum; & quid obstat quod minus valide huiusmodi ministri baptizent? Si dixeris, quia forma esset falla, haec quippe significat eundem esse qui abluit, & qui profert formam.

Contra; quod fit per aliquem tamquam instrumentum, moraliter censetur fieri per causam principalem? patet in iudice, qui furem suspendere dicitur, quamvis non nisi mediata id faciat per licentem tamquam instrumentum; sic etiam Dominus dicitur dare eleemosynam per famulum, occidere &c. Quidni etiam dicatur abluere? Atque hoc fundamento putant nonnulli huiusmodi Baptismum valere.

Accedit quod forma Graecorum hoc non importet, sed simpliciter abluitionem. Denique sensus formae Latinorum videtur esse: Ego confero tibi Sacramentum Baptismi.

Equidem invaliditas est certa, & constanter asseritur ab omnibus Doctoribus uno aut altero excepto. Dico, inquit Doctor supra n. 5. quod utroque scorsim aliquid faciente, & neutro totum simul sic abluente & proferente verba, nihil fit. Nec est alia ratio nisi institutio Dei, qui sicut voluit esse unum principale agens, ita voluit habere unum ministrum in collatione integra Sacramenti.

Unum, inquam, non tantum moraliter, sed etiam physice. Potuisset quidem Christus instituere hoc Sacramentum in abluitione physica, moraliter procedente a ministro proferente formam; sed requisivisse physicum processum, docet communis sensus, & praxis Ecclesiae, & apprehensio omnium fidelium, qui semper censuerunt rebaptizandum haereticum, si ministro e cathedra proferente formam, alter inferius profuderit aquam.

Probat Secundus Scotus ex verbis formae: Hoc, inquit, etiam apparet accipiendo istam formam, qua nos usimus: nam per verba illa, Scotus,

45. Probat conclusio principalis

In casu quo unus materiam applicat alter formam profert.

46. Primum est institutio Christi Scotus.

Requiritis abluitionem physicam procedente a ministro proferente formam.

47. Probat secundus ex verbis formae illa, Scotus.

44. Qualiter debeat baptizari monstrum de quo dicitur an sit una persona, an duae res solviatur ex Scoto.

Evidentissimum signum distinguendi est per actus intellectus & voluntatis.

Ubi deprehendatur per aliquod signum quod idem sentiat & nesciat, idem velle & nolle.

illa, proferens ea, significat se abluere: non autem debet oratio esse falsa, quae est forma Sacramentorum verorum.

Et ad replicam supra positam ex forma Graecorum, respondet: *Consimiliter etiam debet intelligi verbum Graecorum dicentium, Baptizetur &c. quia non est tantum deprecatio, sed etiam quaedam efficax oratio; ut sit sensus; Per istum actum meum circa istum baptizetur ille.*

Oportet sane ut sit idem sensus utriusque formae, & potius ex forma nostra colligenda est voluntas & institutio Christi.

Neque verum est formam Latinorum significare; *Ego confero tibi Sacramentum Baptismi; sic enim significaretur, quod forma conferret seipsum, cum haec sit pars Sacramenti; siquidem per formam partialiter confertur seu conficitur Sacramentum. Significatur itaque ablutio materialis, quae cum verbis, quae proferuntur, constituit unum & verum Sacramentum.*

Quid quæro est necessarium quod minister in actu signato, ut vocant, significet se conferre verum Sacramentum, aut effectum Sacramenti? Nonne satis est quod actu conferat ponendo materiam & formam? Ita quippe in actu exercito, ut loquuntur, significat se conferre Sacramentum; ut proinde non debeat hoc per formam exprimere.

Adde illam significationem valde esse impropiam, cum tamen nulla sit necessitas improprij intellectus; sed verba commodè possint intelligi prout sonant, id est, ut significant abluionem corporalem, quae per ipsum exercetur ministrum. Ipsum, inquam, qui formam profert exercetur, non moraliter, ut dixi, sed physicè secundum communem sensum, & praxim: alioquin unde considerando ista verba, non video clarè quod ista oratio esset falsa.

Unde quia aequaliter dubium esse potest, an valeat talis Baptismus, possit in necessitate adhiberi, quae tamen vix occurrere potest: nam mutulus possit facillè abluere sumendo ore aquam, & inde illam effundendo, deinde statim subiungendo formam; vel formam inchoatà, *Ego te baptizo, aquam ore sumendo & effundendo, deinde formam prosequendo, In nomine Patris &c.* (nisi quod subinde iste modus nesciatur, aut non incidat) adeoque Deus non debuit ad hunc casum attendere in institutione sui Sacramenti.

Aliàs dicamus posse conferri hoc Sacramentum etiam per nutus, & alia signa sine verbis propriè dictis; nam pluries potest contingere, ut unus solum adsit, qui est mutus, quàm ut duo sint praesentes, quorum

unus sit mutus, & alter mancus. Admittamus in necessitate sufficere arenam, aut alium quemcumque liquorem praeter aquam, quae hactenus sunt inaudita; aut si quispiam aliquid istorum docuerit, ab omnibus exploditur, & habetur paradoxum.

Perinde autem est ad valorem, aut invaliditatem, siue plures illi ministri utantur formam communi exprimendo per sonam ministri in singulari per ly, *Ego*, siue in plurali per ly, *Nos te baptizamus* &c. quia semper significatur ablutio physicè procedere, saltem partialiter, ab utroque, quod in casu constat esse falsum; quia procedit totaliter ab uno solo.

Sed dicit aliquis; esto non valeat Baptismus quando unus abluit, & alter proferat verba; eligo primum, & inquiri, quare saltem non sit validus Baptismus quando uterque totum facit?

Haud video quin uterque validè baptizet, siue uno, siue duplici Baptismate, de quo dissero conclus. sequenti. Videtur esse Scoti supra n. 2. ibi: *De primo dico quod ille est baptizatus: quia non est verisimile quod unus faciens annullat factum alterius: sed si tantum unus eorum faceret, quod facit, factum esset; ergo nihil minus quod facit, factum est, alia similitè faciente.*

Nota ly *Similiter*, quod sic intelligi; si uterque in eodem instanti physico simul absolvant materiam & formam; cum enim hoc Sacramentum sit initerabile, qui prius absolvit materiam & formam, hic solus confecerit verum Sacramentum, posterior namque rebaptizat; constat autem rebaptismum siue rebaptizationem esse invalidam.

Ex quo facillè ostenditur veritas posterioris partis conclusionis; siquidem prout communiter ministratur hoc Sacramentum, vix haberi potest, ut duo illi ministri physicè simul absolvant, adeoque uterque exponit se periculo faciendi Sacramentum ex sua parte invalidum. Omitto quod sit contra communem Ecclesiae praxim, etiam tunc, quando non esset periculum alicuius Sacrilegij.

Si dixeris, necessitas non habet legem, fateor; sed & illa rarissima est. Equidem si occurreret, non videretur illicitum sic baptizare, praesertim quando certus, aut valdè probabilis esset valor utriusque Baptismi.

Quidni etiam quando sciretur unus Baptismus fore invalidum? Exemplum sit: aliquis moritur, & ministratur ei Baptismus cum tanta tarditate, ut creditur

Tam Latine, quam Graeco.

48.

Cujus verba significant abluionem corporalem ut a profertur procedentem physicè.

49.

Possit tamen propter dubium in necessitate taliter dari baptis-

mus, quae vix ante est occurrere.

Zicet sciretur unius Baptismus fore invalidus,

Baptismus non perficiendus ipso vivente : cur sit illicitum prævenire, tamen si supponam Baptismum inceptum invalidandum? Illa quippe invaliditas non debet mihi imputari verè baptizanti, sed alteri, qui deberet desistere ab actione incepta, quando videt me jam absolvisse : si autem nesciat, neque hoc ipsi commodè indicare possim, non committitur nisi peccatum materiale, quod non teneor cum tanto incommodo proximi impedire. Sed hic casus est metaphisicus : & tota controversia hujus conclusionis magis speculativa quàm practica; quam propterea paucis judicio expediendâ.

52.

Et quidem quæ hæcenus dicta sunt satis certa & communia videntur, nisi quoddam aliquis dubitet, & non improbabile judicet utrumque Baptismum valere, etsi unus ante alium physicè compleatur, dummodò utriusque ablutio moraliter simul absolvatur, & similiter forma.

Dubitatur an valeat Baptismus dummodò utriusque ablutio & forma simul moraliter absolvas,

Confirmat ex praxi Ecclesiæ in simili; recens quippe creati Sacerdotes Romæ; & ubi ritus Pontificalis Romani per omnia servantur, solent cum Episcopo proferte verba consecrationis, qui indubiè verè consecrant, & tamen certum est quòd non possint omnes physicè simul absolvere; ergo in tali casu censentur moraliter simul absolvere : & hoc sufficere probatur; quia aliqui qui posterius absolvunt, committerent sacrilegium, & essent irregulares conantes consecrare hostiam priùs consecratam; ergo à simili &c.

53.

Sed ubi legerit omnes illos Sacerdotes indubiè consecrare, licet simul physicè non absolvant, nescio; hoc unum scio varias de hac re esse sententias, quas commodius referemus in materia de Eucharistia, ubi de ejus ministro. Clarum est paucissimos in illam transisse opinionem, ut putent omnes omnino consecrationes valere; unde etiam in multis Episcopatibus ille ritus non observatur, & ubi permittitur ad hoc maxime allaboratur, & monentur omnes, ut physicè simul quantum possibile est absolvant.

Similiter an recens creati sacerdotes consecrent licet simul eum Episcopo physicè non absolvant.

Hic ergo Auctor supponit tamquam certum, & cognitum, quod æquè dubium, & incognitum est; atque illud ad quod probandum adfertur; imò aliqui ex invaliditate Baptismi, probant invaliditatem consecrationis.

Aliud est de absolute sacramento.

Aliud est de absolute sacramento, quæ cum sit iterabilis super eadem peccata, suppositâ duplici eorum confessione, sicuti pluries successivè potest quis ab eodem absolvi validè, & licitè, ita etiam certò valet à pluribus simul physicè, aut moraliter impensa, de quo plura proprio loco.

Cæterum quòd in præfenti valeat utrumque Baptismus, quando physicè simul completur, breviter probatur; quia uterque baptizans ponit integram materiam & formam cum intentione conferendi Sacramentum per modum causæ totalis.

54.

Quando omnia simul physicè absolventur certò valet utrumque Baptismus,

Dico, Per modum causæ totalis; quia sicuti requirit Christus ut unus & idem minister applicet materiam, & proferat formam; ita etiam ut hæbeat intentionem totalem; aliàs quippe non erit unus minister in collatione integra Sacramenti.

Collatus ab utroque per modum causæ totalis.

Unde communiter docetur in materia de Pœnitentiâ, plures eundem absolventes invalidè uti hæc formâ: *Nos te absolvimus*; si solum intendant partialiter absolvere. Probatur; quia moraliter loquendo semper Sacramentum exponitur periculo nullitatis; deberent enim præcisè simul pronuntiare ultimam syllabam, qui est casus metaphisicus, ad quem non videtur Christus dedisse potestatem. Ergo à simili.

55.

Videò responderi posse negando consequentiam; & disparitas est, quòd Sacramentum Pœnitentiæ essentialiter; & totaliter, seu potius ultimò necessariò compleatur per verba absoluteionis, quæ perdifficile est simul à duobus proferri, & completi in eodè instanti physico; at verò verba Baptismatis possunt præcedere applicationem materiam, quæ est ablutio corporalis; hæc autem eadem numero potest procedere à pluribus simul, videlicet ex eodè vase aquam effudentibus, aut baptizandum aque immergentibus.

Constitutum enim partialis invalidat Sacramentum,

Quòd itaque generaliter ad hoc Sacramentum non possint validè concurrere plures ministri per modum causarum partialium, vel uno applicante materiam, altero formam proferente; vel utroque ablute, & uno proferente unam partem formæ, altero aliam; vel denique per intentionem partialem, sive dependentem à comministro, seu partiali ipsius intentione, optimè probatur ratione supra ex Scoto allegatâ: *Quia sicut Christus voluit esse unum principale agens, ita voluit habere unum ministrum in collatione integrâ Sacramenti.*

Et institutione divina,

Illam autem voluntas potissimum colligitur ex communi sensu, & praxi Ecclesiæ. Exemplum etiam facti non habemus, aliudvè fundamentum, quo credi possit aliter esse institutum, quantumvis institui potuisset. Et certè nulla potest occasio, aut utilitas occurrere partialium illarum intentionum.

56.

Si objicias: in Pœnitentiæ Sacramento unus ponit materiam, alter formam; assigno disparitatem quòd in Baptismo materia sit actio ipsius ministri. Similiter in Extrema Unctione, Confirmatione; & Ordine; in Pœnitentiâ.

Z z

Pœnitentia autem quasi materia sunt actus pœnitentis; quamvis & hic sit unicus minister, quia pœnitens non dicitur sibi ipsi ministrare Sacramentum; sed solus Confessarius proferens verba Absolutionis.

Restat dubium utrùm in his casibus sit unus Baptismus? Respondeo:

CONCLUSIO VI.

In utroque casu, sive quando unus plures, sive quando plures unum validè baptizant, sunt plura Baptismata.

§7. Cùm unus plures baptizat sunt plura baptismata.

In primo casu conclusio est communis, quam ut veritatem docet Scot. 4. dist. 6. q. 2. n. 6. ibi: Sed hic est dubium, utrùm tunc sit unus Baptismus? Videtur quod non: quia plures sunt baptizati, & per consequens plures baptismationes passivæ, & ita plures actiones & plures Baptismi. Sed oppositum videtur, quia non est nisi una forma: nam verba sunt tantum formaliter protata. Posset tamen magis concedi, quod sunt plures Baptismi, tenendo illud, quod dictum est, quod Sacramentum Baptismi est baptizatio passiva.

§8. Et tunc (prosequitur) ad argumentum dicendum, quod non oportet ad plurificationem aliquid, omnia, que sunt in illo, plurificari: sed sufficit aliquod eorum plurificari, ad hoc quod totum plurificetur; & illa etiam forma non est simpliciter una, quia h. vos, includit in se singulare pluries geminatum.

Ex qua solutione colligo perinde esse ad veritatem conclusionis, sive Sacramentum Baptismi sit baptizatio passiva, sive activa, sive utraque simul. Certum enim est semper aliquid eorum, que sunt in Baptismo, plurificari, scilicet ablucionem passivam, que necessariò reperitur in Baptismo, si non tamen quam pars ejus essentialis, saltem ut essentialis connotatum, ratione cujus ablucio activa virtualiter potest dici multiplex.

Sive Baptismi Sacramentum sit baptizatio passiva sive activa, sive utraque simul.

Sicuti ergo, secundum Scotum, satis est formam virtualiter multiplicari; pari quoque ratione sufficiens erit virtualis multiplicitas materiæ, non solum ad multiplicationem Sacramentorum materialium; sed etiam formalium, hoc est, ut Baptismus pluribus ab uno collatus in singulis distinctum habeat effectum. Itaque in primo casu plura inveniuntur Baptismata, etiam formalia, id est, plures gratiæ baptismales.

§9. An etiam in secundo casu? Pro parte affirmativa facit argumentum Scoti supra.

An etiam in secundo casu? Pro parte affirmativa facit argumentum Scoti supra.

2. ibi: Non potest idem esse à duabus causis totalibus: unus autem abluens & proferens verba est causa totalis in baptizando, hoc illa casualitate, que competit ministro ergo non potest idem Baptismus esse ab alio, qui sit idem causator in eodem ordine. Majorem probat: Quia nihil causat, quo non existente, nihil minus est effectus.

Præterea, inquit, habens, & forma, que agit, sunt aliud & aliud, & forma multiplicata est aliud. Sed hic est aliud & aliud agens, sicut magistro competit agere: & alia & alia forma, que agit, quia alia & alia inventio in isto & in illo: ergo simpliciter alia baptizandi actio: sed subdit actiões respondet sua passio: ergo sunt ibi plures baptizaciones passivæ, & per consequens plures Baptismi.

Confirmatur à simili; quia plures unum & eundem sacramentaliter absolventes, efficiunt multiplex Sacramentum, etiam formaliter, hoc est, secundum effectum; ergo &c.

Tenent Primò, duplex confici Sacramentum Baptismi, id est, multiplex signum sacramentale completum & perfectum in principio & essentialiter; idque sive tota significatio sacramentalis statuat in ipsa ablucione, ad quam se habeat forma ut conceptio, sive partialiter essentialiter etiam in ipsa forma.

Hanc esse mentem Doctoris Subtilis putat Hiquæus in suo commentario ad locum citatum n. 12. Quippe cùm obiectum sit Sacramentum unitatem Sacramenti: sicut que minister est causa totalis respectu productionis verborum, & sic quantum ad unam partem effectus exterioris, qui est Sacramentum, erunt due cause totales; & hoc est impossibile, ita de parte effectus, sicut de toto.

Respondet n. 3. Difficile est quin alteram verba superfluum, ita quod non sine per se pars unius Sacramenti: quia ponere duo eundem rationis esse partes unius, quod simpliciter esse perfectum, habendo alterum eorum pro parte, videtur superfluum. Quia autem superfluum, & cum proferentis, difficile est assignare, quia quia ratio illa, & ista, & ita utraque, vel neutra; quia uterque aque complete, & consimili intentione profert. Responsionem querit.

Quibus verbis putat Vasq. Doctorem nostrum probare unitatem Sacramenti; sed errat; nam hac ratione utitur ad probandum diversa esse Sacramenta, quod & ipsa ratio manifestè concludit quantum ad unum consequentiæ formalis; & quia non statim incidit Scoto responsio: Responsionem, inquit, querit, id est, querit responsionem, cui placet sententia asserens tali casu non plura, sed unum confici Sacramentum unum, inquam, materialiter, sive quantum ad unum sacramentale aptum causare gratiam in sub-